

دانشگاه معارف اسلامی

رساله دکتری

گروه مدرسی معارف اسلامی

گرایش اخلاق اسلامی

عنوان:

چالش‌های فردی و اجتماعی امانت‌داری
در اخلاق اسلامی با رویکرد اخلاق کاربردی

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر حسن عبدی

استادان مشاور:

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجتبی مصباح

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مسعود آذربایجانی

نگارش:

حسینعلی عربی

۱۳۹۱

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه، اقتباس و...
از این پایان نامه برای دانشگاه معارف اسلامی محفوظ است.
نقل مطالب با ذکر ماخذ بلامانع است.

تقديم:

قال رسول الله ﷺ:

﴿فاما ابنتي فاطمة فهي سيدت نساء العالمين من الاولين والآخرين﴾

ثم التفت الى علي عليه السلام فقال:

﴿يا علي، ان فاطمة بضعة مني ونور عيني وثمره فوادي يسووني ماساءها ويسرني ماسرها﴾

(بحار الانوار، ج ٣٧، ص ٨٥، روایت ٥٢ از باب ٥٠)

تقديم به:

صديقة كبرى حضرت فاطمة زهرا عليها السلام

و روح ملكوتی بنیان گذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و یاران باوفایش و همه شهیدان راه عدالت و فضیلت و به خصوص شهیدان والامقام حسن عربی و عباسعلی فیض که در راه دفاع از ارزش های قرآنی و میهن عزیز اسلامی در خون خویش غلطیدند.

سپاس و قدردانی

«هر کس بندگان را سپاس نگوید آفرینندهٔ بندگان را سپاس گذاری نکرده است»

از این رو نخست آفریدگار بی همتا را می ستاییم و بر بخشندگی و مهربانی اش سر کرنش فرود آورده، پیشانی پرستش بر آستانش می ساییم. سپس تلاش و کوشش بزرگان و فرزانی را ارج می نهیم که این نوشتار بدون یاری آنان سامان نمی یافت به ویژه جناب دکتر حسن عبدی^(زید عزه)؛ استاد محترم راهنما و جناب آقایان حجة الاسلام والمسلمین دکتر مجتبی مصباح^(زید عزه) و حجة الاسلام والمسلمین دکتر مسعود آذربایجانی^(زید عزه)؛ اساتید محترم مشاور که مرا در سامان دهی این تحقیق یاری فرمودند.

همچنین از والدین محترم و خانواده عزیز و همسر فداکار و فرزندانم که در این مدت صبر و حوصله کردند و همواره مشوق و مددکارم بودند، سپاسگزارم و بهروزی و سرفرازی و سعادت دو سرا را برای همهٔ آنان از درگاه پروردگار متعال خواستارم.

و واپسین سخن ما آن که ستایش تنها خداوندی را سزاوار است که پروردگار هر دو جهان است.

چکیده

تحقیق حاضر با این پرسش آغاز می‌شود که «چالش‌های فردی و اجتماعی امانت‌داری در اخلاق اسلامی با روی‌کرد اخلاق کاربردی» کدام است؟ این پژوهش به منظور شناسایی چالش‌های فضیلت اخلاقی امانت‌داری و جستجوی راهکارهایی برای ترویج و نهادینه کردن این فضیلت اخلاقی در فرد و جامعه تدوین شده است. در این تحقیق با به کارگیری روش تحلیلی-توصیفی در کنار استفاده از روش نقلی به بررسی پرداخته شده است. با عنایت به اهمیت و ضرورت اخلاق کاربردی در جوامع فعلی؛ سازمان‌ها، نهادها و شرکت‌ها سعی کرده‌اند تا در کنار تقویت فضائل اخلاقی؛ امانت‌داری را به عنوان یک فضیلت مهم و بنیادین در افراد خود نهادینه کنند تا به اهداف خود نایل شوند. در پژوهش حاضر این نتیجه حاصل گردیده است که در اخلاق اسلامی امانت‌داری یکی از فضیلت‌هایی به شمار می‌رود که شاخص و نشانه ایمان و دین‌داری است و کسی که امانت‌دار نباشد، دین ندارد و در مبانی نظری اخلاق اسلامی، جهان بینی امانت‌دارانه حاکم است و امانت‌داری؛ جهان شمول، مطلق و استثنا ناپذیر است. بر اساس داده‌های تحقیق با تقویت مبانی نظری و نهادینه کردن فرهنگ امانت‌داری و رفع تزاخم‌های پنداری با اقداماتی از قبیل: درونی کردن امانت‌داری، افزایش آگاهی‌ها، تقویت فطرت‌مداری، معرفی الگوهای امین، تشویق و تقدیر از افراد و سازمان‌های امانت‌دار، معرفی ویژگی‌های جامعه آرمانی، تقویت روحیه کارهای جمعی، ترویج اخلاق سازمانی، تهیه منشور اخلاقی برای حرفه‌های مختلف، ایجاد کرسی‌های اخلاق حرفه‌ای در مراکز علمی، گسترش اخلاق کاربردی در سازمان‌ها و نهادها می‌توان چالش‌ها را برطرف نمود.

کلیدواژگان: اخلاق، امانت، چالش، علم اخلاق، اخلاق کاربردی، اخلاق حرفه‌ای، ارزش اخلاقی،

تزاخم.

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۳	۱. بخش اول: کلیات تحقیق و مفاهیم.....
۳	۱-۱. فصل اول: کلیات تحقیق.....
۴	۱-۱-۱. طرح مساله.....
۵	۱-۱-۲. پرسش‌های تحقیق.....
۵	۱-۲-۱-۱. سؤال اصلی تحقیق.....
۵	۱-۲-۱-۲. سؤال‌های فرعی تحقیق.....
۵	۱-۳-۱. پیشینه تحقیق.....
۸	۱-۴-۱. فرضیه تحقیق.....
۹	۱-۵-۱. ضرورت تحقیق.....
۱۰	۱-۶-۱. روش تحقیق.....
۱۱	۲-۱. فصل دوم: مفاهیم تحقیق.....
۱۲	۲-۱. مفاهیم.....
۱۲	۲-۱-۱. اخلاق.....
۱۳	۲-۱-۲-۱. معنای لغوی.....
۱۵	۲-۱-۲-۲. اخلاق در اصطلاح.....
۱۹	۲-۲-۱. اخلاقی.....
۱۹	۲-۳-۱. علم اخلاق.....
۲۱	۲-۳-۲-۱. موضوع علم اخلاق.....
۲۱	۲-۳-۲-۲. انواع مطالعات اخلاقی.....
۲۲	۲-۴-۱. اخلاق کاربردی.....

ب

- ۲۳..... ۱-۴-۲-۱. تاریخچه اخلاق کاربردی
- ۲۵..... ۲-۴-۲-۱. اهمیت اخلاق کاربردی
- ۲۵..... ۵-۲-۱. اخلاق حرفه‌ای
- ۲۶..... ۱-۵-۲-۱. رابطه اخلاق کاربردی و اخلاق حرفه‌ای
- ۲۷..... ۲-۵-۲-۱. رابطه اخلاق کاربردی و فرااخلاق
- ۲۸..... ۶-۲-۱. فضیلت امانت داری
- ۳۰..... ۱-۶-۲-۱. عقد امانت
- ۳۱..... ۲-۶-۲-۱. اقسام عقد امانت
- ۳۲..... ۳-۶-۲-۱. انواع امانت به لحاظ متعلق امانت
- ۳۲..... ۱-۳-۶-۲-۱. امانت مالکيه
- ۳۳..... ۲-۳-۶-۲-۱. امانت شرعیه
- ۳۴..... ۴-۶-۲-۱. ضمان امین
- ۳۵..... ۵-۶-۲-۱. مفهوم اخلاقی امانت داری
- ۳۵..... ۷-۲-۱. عاریه و ودیعه
- ۳۶..... ۸-۲-۱. چالش
- ۳۸..... ۹-۲-۱. تراحم

۲. بخش دوم: جایگاه امانتداری در اخلاق اسلامی..... ۴۳

- ۴۴..... ۱-۲. فصل اول: رابطه دین و اخلاق
- ۴۵..... ۱-۱-۲. معنای اصطلاحی دین و اخلاق
- ۴۶..... ۲-۱-۲. وابستگی های دین و اخلاق
- ۴۶..... ۳-۱-۲. نیاز دین به اخلاق
- ۴۷..... ۱-۳-۱-۲. خداشناسی
- ۴۷..... ۲-۳-۱-۲. خداپرستی

ج

- ۴۷..... ۳-۳-۱-۲. نیل به اهداف دین
- ۴۸..... ۴-۱-۲. نیازهای اخلاق به دین
- ۵۰..... ۵-۱-۲. اطلاعات واقعی درباره آثار فضائل اخلاقی، پشتوانه اخلاق
- ۵۲..... ۶-۱-۲. تعیین هدف ارزش‌های اخلاقی
- ۵۳..... ۷-۱-۲. غفلت‌زدایی از انسان‌ها
- ۵۴..... ۸-۱-۲. تعامل دین و اخلاق
- ۵۵..... ۲-۲. فصل دوم: مبانی نظری و امانت‌داری
- ۵۶..... ۱-۲-۲. اهمیت مبانی نظری
- ۵۷..... ۱-۱-۲-۲. رابطه اخلاق و جهان‌بینی
- ۵۷..... ۲-۱-۲-۲. واقعی بودن امانت‌داری
- ۵۸..... ۳-۱-۲-۲. واقع‌گرایی اخلاقی و امانت‌داری
- ۶۰..... ۴-۱-۲-۲. مبانی و انواع آن
- ۶۱..... ۲-۲-۲. مبانی معرفت‌شناختی
- ۶۲..... ۱-۲-۲-۲. مراد از شناخت
- ۶۲..... ۲-۲-۲-۲. امکان شناخت
- ۶۳..... ۳-۲-۲-۲. منابع شناخت
- ۶۳..... ۴-۲-۲-۲. ویژگی‌های مشترک در کسب معرفت
- ۶۴..... ۵-۲-۲-۲. شناخت یقینی
- ۶۵..... ۶-۲-۲-۲. امکان شناخت مطلق
- ۶۶..... ۷-۲-۲-۲. شناخت عالم خارج از ذهن
- ۶۶..... ۸-۲-۲-۲. شناخت امور نامحسوس
- ۶۷..... ۹-۲-۲-۲. انتقال شناخت
- ۶۷..... ۱۰-۲-۲-۲. معرفت مطابق با واقع

- ۶۸..... ۱۱-۲-۲-۲. مراتب علم حصولی
- ۶۸..... ۱۲-۲-۲-۲. مقدم بودن معرفت یقینی
- ۶۸..... ۱۳-۲-۲-۲. ثابت بودن معرفت یقینی
- ۶۹..... ۱۴-۲-۲-۲. وابستگی معرفت‌های عملی به نظری
- ۶۹..... ۳-۲-۲. مبانی هستی‌شناختی
- ۷۰..... ۱-۳-۲-۲. قانون‌مندی جهان هستی
- ۷۰..... ۲-۳-۲-۲. عالم غیب و شهادت
- ۷۰..... ۳-۳-۲-۲. وجود تراحمات
- ۷۱..... ۴-۲-۲. مبانی الهیاتی
- ۷۱..... ۱-۴-۲-۲. جهان‌بینی توحیدی
- ۷۲..... ۲-۴-۲-۲. اعتقاد به وجود خداوند یگانه کامل مطلق
- ۷۳..... ۳-۴-۲-۲. بسیط بودن ذات خداوند
- ۷۳..... ۴-۴-۲-۲. توحید در خالقیت
- ۷۳..... ۵-۴-۲-۲. توحید در مالکیت
- ۷۳..... ۶-۴-۲-۲. توحید در ربوبیت تکوینی
- ۷۴..... ۷-۴-۲-۲. توحید در ربوبیت تشریحی
- ۷۴..... ۸-۴-۲-۲. توحید در الوهیت
- ۷۴..... ۹-۴-۲-۲. توحید افعالی
- ۷۴..... ۱۰-۴-۲-۲. نظامی واحد
- ۷۵..... ۱۱-۴-۲-۲. هدفی واحد
- ۷۵..... ۱۲-۴-۲-۲. عدل الهی
- ۷۶..... ۱۳-۴-۲-۲. آفرینش انسان کامل
- ۷۶..... ۱۴-۴-۲-۲. هدایت تشریحی

- ۷۷..... ۵-۲-۲. مبانی انسان‌شناختی.....
- ۷۷..... ۱-۵-۲-۲. مختار بودن انسان.....
- ۷۸..... ۲-۵-۲-۲. ترکیب انسان از روح و بدن.....
- ۷۸..... ۳-۵-۲-۲. اصیل بودن بخش روح در انسان.....
- ۷۹..... ۴-۵-۲-۲. وجود فطرتی الهی در همه انسان‌ها.....
- ۸۰..... ۵-۵-۲-۲. فطرت اخلاقی داشتن و هدفمندی انسان.....
- ۸۰..... ۶-۵-۲-۲. دارای حب ذات بودن انسان.....
- ۸۱..... ۷-۵-۲-۲. کمال‌جویی انسان.....
- ۸۱..... ۸-۵-۲-۲. قرب به خداوند به منزل کمال نهایی انسان.....
- ۸۱..... ۹-۵-۲-۲. مقدمه بودن زندگی دنیوی انسان برای زندگی اخروی.....
- ۸۲..... ۱۰-۵-۲-۲. تأثیرگذاری انسان بر موجودات دیگر و تأثیرپذیری از آنها.....
- ۸۳..... ۱۱-۵-۲-۲. نیازمندی انسان به وحی برای دستیابی به کمال حقیقی.....
- ۸۳..... ۱۲-۵-۲-۲. تأثیر رشد متناسب قابلیت‌های انسان در کمال حقیقی او.....
- ۸۳..... ۱۳-۵-۲-۲. مسئول و امانت‌دار بودن انسان در برابر خدا، خود و همه موجودات دیگر.....
- ۸۳..... ۱۴-۵-۲-۲. کرامت تکوینی و اکتسابی انسان.....
- ۸۴..... ۶-۲-۲. مبانی ارزش‌شناختی.....
- ۸۵..... ۱-۶-۲-۲. چیستی ارزش.....
- ۸۵..... ۲-۶-۲-۲. هستی ارزش.....
- ۸۹..... ۳-۶-۲-۲. نسیت یا اطلاق ارزش‌ها.....
- ۹۱..... ۴-۶-۲-۲. سلسله مراتبی بودن ارزش‌ها.....
- ۹۲..... ۵-۶-۲-۲. موصوف ارزش.....
- ۹۲..... ۶-۶-۲-۲. واقعی بودن ارزش در دانش‌های عملی.....
- ۹۳..... ۷-۶-۲-۲. اثبات‌پذیر بودن ارزش‌های واقعی.....

و

- ۹۴..... ۸-۶-۲-۲ ارزش ذاتی و غیره
- ۹۴..... ۹-۶-۲-۲ هدف نهایی؛ قرب به خداوند
- ۹۵..... ۱۰-۶-۲-۲ منشأ پیدایش مفاهیم اخلاقی
- ۹۶..... ۱۱-۶-۲-۲ ارزش فضیلت امانت داری
- ۹۸..... ۱۲-۶-۲-۲ اکتسابی و قابل انتقال بودن ارزش‌ها
- ۹۸..... ۱۳-۶-۲-۲ تأثیر نیت و نوع کار اختیاری در ارزش آن
- ۹۹..... ۱۴-۶-۲-۲ انتخاب معقول در تراحم ارزش‌ها
- ۹۹..... ۱۵-۶-۲-۲ حد نصاب ارزش
- ۱۰۰..... ۱۶-۶-۲-۲ راه تشخیص ارزش
- ۱۰۱..... ۱۷-۶-۲-۲ خلاصه مبانی نظری اخلاق اسلامی
- ۱۰۲..... ۷-۲-۲ انسان و جامعه دینی
- ۱۰۲..... ۱-۷-۲-۲ انسان دینی
- ۱۰۳..... ۲-۷-۲-۲ جامعه دینی
- ۱۰۴..... ۱-۲-۷-۲-۲ خدامحوری
- ۱۰۴..... ۲-۲-۷-۲-۲ اخلاق محوری و امانت‌مداری
- ۱۰۴..... ۳-۲-۷-۲-۲ ملازمت دین و سیاست در حکومت دینی
- ۱۰۴..... ۴-۲-۷-۲-۲ امانت‌داری یکی از سنن تشریحی الهی در اداره جامعه اسلامی
- ۱۰۵..... ۵-۲-۷-۲-۲ امانت بودن آموزه‌های دین
- ۱۰۵..... ۶-۲-۷-۲-۲ امر به امانت‌داری و نهی از خیانت به عنوان یک فریضه الهی
- ۱۰۶..... ۷-۲-۷-۲-۲ حکومت کارگزاران امانت‌دار
- ۱۰۶..... ۸-۲-۷-۲-۲ برقراری عدالت اجتماعی
- ۱۰۷..... ۳-۲ فصل سوم: جایگاه و اهمیت امانت‌داری در آیات و روایات
- ۱۰۸..... ۱-۳-۲ جایگاه امانت‌داری در آیات

- ۱۰۸..... ۱-۱-۳-۲. لزوم بازگردان امانت به صاحبان آن
- ۱۰۸..... ۲-۱-۳-۲. مسئولیت سنگین امانت‌داری در پیشگاه ربوبی
- ۱۰۹..... ۳-۱-۳-۲. نشانه ایمان بودن امانت‌داری
- ۱۰۹..... ۴-۱-۳-۲. امانت‌داری از صفات پیامبران الهی
- ۱۱۰..... ۵-۱-۳-۲. مطرود بودن خیانت‌کاران در امانت
- ۱۱۰..... ۲-۳-۲. جایگاه امانت‌داری در روایات
- ۱۱۰..... ۱-۲-۳-۲. مدح امانت‌داری
- ۱۱۰..... ۱-۱-۲-۳-۲. عامل تقرب امیرالمؤمنین علیه السلام به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
- ۱۱۱..... ۲-۱-۲-۳-۲. عامل ورود به بهشت
- ۱۱۱..... ۳-۱-۲-۳-۲. عامل جلب روزی
- ۱۱۲..... ۴-۱-۲-۳-۲. عامل تکمیل دین
- ۱۱۲..... ۵-۱-۲-۳-۲. عامل شریک بودن در مال مردم
- ۱۱۳..... ۶-۱-۲-۳-۲. عامل رهایی از آتش جهنم
- ۱۱۳..... ۷-۱-۲-۳-۲. وسیله آزمایش افراد
- ۱۱۴..... ۸-۱-۲-۳-۲. عامل نزول خیر
- ۱۱۵..... ۹-۱-۲-۳-۲. باعث سلامتی و ثروت دنیا و آخرت
- ۱۱۵..... ۱۰-۱-۲-۳-۲. امانت مردم، امانت خداست
- ۱۱۵..... ۱۱-۱-۲-۳-۲. عامل محبوبیت نزد خداوند
- ۱۱۶..... ۱۲-۱-۲-۳-۲. امانت بودن عبادات
- ۱۱۶..... ۱۳-۱-۲-۳-۲. امانت بودن ولایت
- ۱۱۶..... ۱۴-۱-۲-۳-۲. برگرداندن امانت به قاتل امام حسین علیه السلام
- ۱۱۷..... ۱۵-۱-۲-۳-۲. فراگیر بودن امانت‌داری
- ۱۱۸..... ۱۶-۱-۲-۳-۲. اجازه ندادن ائمه علیهم السلام در خیانت به امانت‌های بنی مروان

- ۱۱۸..... ۲-۲-۳-۲. مذمت خیانت در امانت.....
- ۱۱۸..... ۱-۲-۲-۳-۲. عامل خروج از دین.....
- ۱۱۹..... ۲-۲-۲-۳-۲. باعث غضب خداوند.....
- ۱۱۹..... ۳-۲-۲-۳-۲. عامل دوری از اهل بیت علیهم السلام.....
- ۱۱۹..... ۴-۲-۲-۳-۲. عامل بدبختی.....
- ۱۲۰..... ۵-۲-۲-۳-۲. موجب عذاب همیشگی.....
- ۱۲۰..... ۶-۲-۲-۳-۲. خریدار امانت خائن است.....
- ۱۲۰..... ۷-۲-۲-۳-۲. آزمایش خائن به وسیله امانت‌داری:.....
- ۱۲۱..... نتیجه‌گیری بخش دوم.....
- ۳. بخش سوم: چالش‌های امانت‌داری..... ۱۲۲.....**
- ۱۲۲..... ۱-۳. فصل اول: چالش‌های فردی امانت‌داری.....
- ۱۲۴..... ۱-۱-۳. ضعف بینش و اعتقاد درباره امانت‌داری.....
- ۱۲۵..... ۲-۱-۳. امانت بودن عبادات.....
- ۱۲۶..... ۱-۲-۱-۳. بدعت در عبادات.....
- ۱۲۶..... ۲-۲-۱-۳. تغییر در هدف عبادات.....
- ۱۲۷..... ۳-۱-۳. امانت بودن جان و مال و عرض انسان.....
- ۱۲۷..... ۴-۱-۳. امانت بودن استعدادها.....
- ۱۳۲..... ۵-۱-۳. امانت بودن محیط طبیعت.....
- ۱۳۵..... ۲-۳. فصل دوم: چالش‌های اجتماعی امانت‌داری.....
- ۱۳۶..... ۱-۲-۳. امانت‌داری در سازمان.....
- ۱۳۶..... ۱-۱-۲-۳. اهمیت امانت‌داری در سازمان.....
- ۱۳۷..... ۲-۱-۲-۳. مبنای امانت‌داری سازمانی در اسلام.....
- ۱۳۸..... ۳-۱-۲-۳. ضرورت ترویج اخلاق سازمانی.....

- ۱۳۹.....۴-۱-۲-۳. برخی از چالش‌ها.....
- ۱۳۹.....۱-۴-۱-۲-۳. ارزش‌مداری به جای مسئله‌محوری.....
- ۱۴۰.....۲-۴-۱-۲-۳. غفلت از عوامل تأثیرگذار بر اخلاق سازمانی.....
- ۱۴۰.....۳-۴-۱-۲-۳. تحویلی‌نگری (فرو کاستن).....
- ۱۴۱.....۱-۳-۴-۱-۲-۳. فروکاستن اخلاق سازمانی به قانون، مقررات و آیین‌نامه‌ها.....
- ۱۴۱.....۲-۳-۴-۱-۲-۳. فروکاستن مسئولیت‌های اخلاقی در حرفه به مسئولیت‌های سازمانی.....
- ۱۴۱.....۳-۳-۴-۱-۲-۳. فروکاستن اخلاق سازمانی به عادت‌های رایج در مشاغل.....
- ۱۴۱.....۴-۳-۴-۱-۲-۳. فروکاستن اخلاق حرفه‌ای به مسئولیت‌های اخلاقی منابع انسانی.....
- ۱۴۲.....
- ۱۴۲.....۵-۳-۴-۱-۲-۳. تحویل منشور اخلاقی سازمان به اصول اخلاقی.....
- ۱۴۳.....۶-۳-۴-۱-۲-۳. تحویل منشور اخلاقی سازمان به عهدنامه اخلاقی حرفه‌ها:.....
- ۱۴۴.....۴-۴-۱-۲-۳. پیشگیری از تحویلی‌نگری با تدوین سند جامع اخلاقی.....
- ۱۴۵.....۲-۲-۳. چالش‌های امانت‌داری در حکومت.....
- ۱۴۷.....۱-۲-۲-۳. ویژگی‌های جامعه دینی.....
- ۱۴۸.....۱-۱-۲-۲-۳. خدا محوری.....
- ۱۴۸.....۲-۱-۲-۲-۳. اخلاق محوری.....
- ۱۴۹.....۳-۱-۲-۲-۳. عینیت سیاست با دیانت.....
- ۱۵۰.....۴-۱-۲-۲-۳. امانت‌داری از سنن الهی اداره جامعه اسلامی.....
- ۱۵۳.....۵-۱-۲-۲-۳. تولی و تبری برای تحکیم امانت‌داری نسبت به اولیای الهی.....
- ۱۵۳.....۶-۱-۲-۲-۳. امر به معروف برای ترویج امانت‌داری و نهی از منکر برای جلوگیری از خیانت.....
- ۱۵۷.....۷-۱-۲-۲-۳. مدیران و کارگزاران شایسته و امانت‌دار.....

- ۱۵۸..... ۲-۲-۱-۸. برقراری عدالت اجتماعی با کارگزاران امین
- ۱۵۹..... ۲-۲-۲. چالش‌های امانت‌داری در حکومت
- ۱۵۹..... ۱-۲-۲-۲. قدرت‌طلبی
- ۱۵۹..... ۲-۲-۲-۲. ثروت‌های بادآورده و برتری‌جویی
- ۱۶۲..... ۳-۲-۲-۲. کسب منافع مادی
- ۱۶۳..... ۴-۲-۲-۲. استبداد و خودکامگی
- ۱۶۳..... ۵-۲-۲-۲. مداهنه و سازش‌کاری
- ۱۶۴..... ۶-۲-۲-۲. دروغ‌گویی و فریب‌کاری
- ۱۶۵..... ۷-۲-۲-۲. ایجاد اختناق
- ۱۶۵..... ۸-۲-۲-۲. عدم رعایت شایسته‌سالاری
- ۱۶۶..... ۹-۲-۲-۲. رشوه‌خواری
- ۱۶۶..... ۱۰-۲-۲-۲. بی‌تفاوتی نسبت به سرنوشت جامعه
- ۱۶۸..... ۳-۲-۲-۳. وظیفه حکومت دینی در گسترش فرهنگ امانت‌داری
- ۱۶۸..... ۳-۲-۳. چالش‌های امانت‌داری در اقتصاد
- ۱۶۹..... ۱-۳-۲-۳. اهمیت امانت‌داری در بازار اسلامی
- ۱۶۹..... ۱-۱-۳-۲-۳. شفافیت معاملات و غلبه امانت‌داری در بازار
- ۱۷۰..... ۲-۱-۳-۲-۳. نشانه‌های شفافیت در بازار اسلامی
- ۱۷۳..... ۲-۳-۲-۳. تطابق فعالیت‌های بازار با دستورات شرعی
- ۱۷۴..... ۳-۳-۲-۳. مصرف‌زدگی
- ۱-۳-۳-۲-۳. تلاش غرب برای بسط مصرف‌زدگی و زدودن نگاه امانت‌دارانه به نعمت‌ها
- ۱۷۵.....
- ۱۷۶..... ۲-۳-۳-۲-۳. ارزش نبودن هدر دادن امانت‌های الهی
- ۱۷۸..... ۳-۳-۳-۲-۳. اعتدال در مصرف امانت‌های الهی

- ۱۸۰..... ۴-۳-۳-۲-۳. مواسات و انفاق امانت‌ها و نعمت‌ها
- ۱۸۰..... ۵-۳-۳-۲-۳. هماهنگی مصرف با وضعیت اقتصادی جامعه
- ۱۸۰..... ۶-۳-۳-۲-۳. راهکارهای برای جلوگیری از اسراف نعمت‌های الهی در جامعه اسلامی
- ۱۸۱.....
- ۱۸۱..... الف) آموزش‌های عمومی و جهت‌دهی رسانه‌ها
- ۱۸۲..... ب) معرفی اسوه‌های برتر
- ۱۸۶..... ۴-۲-۳. چالش‌های امانت‌داری در رسانه‌ها
- ۱۸۶..... ۱-۴-۲-۳. اهمیت رسانه
- ۱۸۶..... ۲-۴-۲-۳. ماهیت رسانه
- ۱۸۷..... ۳-۴-۲-۳. اهمیت اخلاق در رسانه
- ۱۸۹..... ۴-۴-۲-۳. فرایند اخلاقی شدن رسانه
- ۱۹۰..... ۵-۴-۲-۳. اخلاق رسانه
- ۱۹۱..... ۶-۴-۲-۳. مسئولیت‌های اخلاقی رسانه
- ۱۹۳..... ۷-۴-۲-۳. موانع ترویج اخلاق در رسانه
- ۱۹۳..... ۱-۷-۴-۲-۳. ابهام در ارزش‌ها
- ۱۹۳..... ۲-۷-۴-۲-۳. ضرورت‌های حرفه‌ای
- ۱۹۴..... ۳-۷-۴-۲-۳. فعالیت در محیط رقابتی
- ۱۹۴..... ۴-۷-۴-۲-۳. سود محوری
- ۱۹۴..... ۵-۷-۴-۲-۳. تحمیل نیازهای کاذب
- ۱۹۶..... الف) برخی از چالش‌های تلویزیون
- ۱۹۶..... ۸-۴-۲-۳. کارکردهای تلویزیون
- ۱۹۶..... ۱-۸-۴-۲-۳. سرگرمی
- ۱۹۷..... ۲-۸-۴-۲-۳. آموزشی

- ۳-۲-۴-۸-۳. اطلاع‌رسانی و خبررسانی..... ۱۹۷
- ۳-۲-۴-۹. چالش‌ها و آسیب‌ها..... ۱۹۷
- ۳-۲-۴-۱۰. الگوی رسانه اسلامی..... ۲۰۲
- ۳-۲-۴-۱۱. برخی از چالش‌های رایانه‌ها و اهمیت رعایت امانت‌داری در فضای مجازی
..... ۲۰۳
- الف) ورود به حریم خصوصی و کنترل رایانه‌ای..... ۲۰۴
- ب) امانت‌داری در قبال مالکیت معنوی..... ۲۰۵
- ج) برخی از چالش‌های استفاده غیر امانت‌دارانه از اینترنت..... ۲۰۶
- ۳-۲-۵. چالش‌های امانت‌داری در تعلیم و تربیت..... ۲۰۷
- ۳-۲-۵-۱. معنای تعلیم و تربیت..... ۲۰۷
- ۳-۲-۵-۲. ضرورت تعلیم و تربیت..... ۲۰۹
- ۳-۲-۵-۳. تعلیم و تربیت امانت‌دارانه درباره خدا..... ۲۰۹
- ۳-۲-۵-۴. تعلیم و تربیت امانت‌دارانه درباره خود..... ۲۱۰
- ۳-۲-۵-۵. تعلیم و تربیت امانت‌دارانه درباره طبیعت..... ۲۱۰
- ۳-۲-۵-۶. تعلیم و تربیت امانت‌دارانه درباره جامعه..... ۲۱۱
- ۳-۲-۶. چالش‌های امانت‌داری در خانواده..... ۲۱۲
- ۳-۲-۶-۱. تعریف خانواده..... ۲۱۲
- ۳-۲-۶-۲. انواع خانواده..... ۲۱۳
- ۳-۲-۶-۳. کارکردهای خانواده..... ۲۱۳
- ۳-۲-۶-۴. نگاه امانت‌دارانه در خانواده..... ۲۱۳
- ۳-۲-۶-۵. بالا رفتن سن ازدواج و افزایش طلاق..... ۲۱۴
- ۳-۲-۶-۶. کم‌توجهی به حجاب..... ۲۱۴
- ۳-۲-۶-۷. اختلال در جامعه پذیری و فرایند تربیت..... ۲۱۵

- ۲۱۶..... ۳-۲-۶-۸. آشفته‌گی در سلسله مراتب خانواده.
- ۲۱۶..... ۳-۲-۶-۹. کاهش موالید.....
- ۲۱۷..... ۳-۲-۶-۱۰. تأثیر امانت‌داری بر آرامش خانواده.
- ۲۱۸..... ۳-۲-۶-۱۱. اصول بهداشت روانی.....
- ۲۲۰..... ۳-۲-۶-۱۲. آثار امانت‌داری بر افراد خانواده.....
- ۲۲۱..... ۳-۲-۶-۱۲-۱. نشاط و شادکامی.....
- ۲۲۱..... ۳-۲-۶-۱۲-۲. آرامش.....
- ۲۲۱..... ۳-۲-۶-۱۲-۳. احساس امنیت.....
- ۲۲۲..... ۳-۲-۶-۱۲-۴. کرامت و احساس ارزشمندی.....
- ۲۲۴..... ۳-۳. فصل سوم: تزاخم ارزش‌های اخلاقی در امانت‌داری.....
- ۲۲۶..... ۳-۳-۱. برخی از تزاخم‌های اخلاقی.....
- ۲۲۶..... ۳-۳-۱-۱. تزاخم اصل «رازداری» با «مصلح عمومی».....
- ۳-۳-۱-۲. تزاخم اصل «حفظ حیثیت افراد» با اصل «بیان واقعیت‌ها در مشورت دادن».....
- ۲۲۶.....
- ۳-۳-۱-۳. تزاخم اصل «حریم خصوصی و اسرار افراد» با حق «دانستن حق مردم است».....
- ۲۲۷.....
- ۳-۳-۱-۴. تزاخم اصل «رازداری» با «حرمت سانسور».....
- ۳-۳-۱-۵. تزاخم اصل «حفظ اسرار مردم» به عنوان امانت با اصل «راستگویی و بیان واقعیت‌ها».....
- ۲۳۱.....
- ۳-۳-۱-۶. تزاخم اصل «مبارزه با خیانت» با لزوم «حفظ آبروی افراد».....
- ۲۳۳.....
- ۳-۳-۱-۷. تزاخم اصل «امانت‌داری» با لزوم «تکلیف محوری».....
- ۳-۳-۱-۸. تزاخم اصل «بیان واقعیت‌ها» با «اصل امانت‌داری نسبت به حیثیت و کرامت انسان‌ها».....
- ۲۳۳.....

- ۲۳۴..... ۹-۱-۳-۳. تراحم اصل امانت داری در بیان واقعیت‌ها با اصل غافلگیری
- ۲۳۵..... ۱۰-۱-۳-۳. تراحم «اصل امانت‌داری» و «اصل رقابت در بازار»
- ۲۳۵..... ۱۱-۱-۳-۳. تراحم «اصل امانت‌داری» و «اصل وجوب قصاص قاتل»
- ۲۳۶..... ۱۲-۱-۳-۳. تراحم بین «امانت‌داری در اموال» و «اصل حرمت رشوه دادن»
- ۲۳۶..... ۱۳-۱-۳-۳. تراحم بین «اصل امانت‌داری» و «اصل وجوب احترام به والدین»
- ۲۳۶..... ۱۴-۱-۳-۳. تراحم بین «اصل امانت‌داری» و «اصل امنیت اجتماعی»
- ۲۳۷..... ۱۵-۱-۳-۳. تراحم «اصل امانت داری» و «اصل کمک به بیماران خاص»
- ۲۳۷..... ۲-۳-۳. راه حل تراحم‌ها
- ۲۳۸..... ۱-۲-۳-۳. عمل بر اساس ضوابط و معیارها
- ۲۳۸..... ۱-۱-۲-۳-۳. تراحم میان اصول اخلاقی بنیادین با اصول غیربنیادین
- ۲۳۹..... ۲-۱-۲-۳-۳. تراحم ارزش‌های اخلاقی با یکدیگر
- ۲۴۱..... ۲-۲-۳-۳. واقع‌گرایی و حل نزاحمت اخلاقی
- ۲۴۲..... ۱-۲-۲-۳-۳. مبتنی بودن وجود نزاحمت واقعی بر واقع‌گرایی
- ۲۴۳..... ۲-۲-۲-۳-۳. امکان حل نزاحمت اخلاقی با توجه به واقع‌گرایی
- ۲۴۵..... نتیجه‌گیری بخش سوم

۴. بخش چهارم: راهکارهای تقویت امانت‌داری، نتیجه‌گیری و پیشنهادها..... ۲۴۷

- ۲۴۷..... ۱-۴. فصل اول: راهکارهایی برای تقویت امانت‌داری
- ۲۴۸..... ۱-۱-۴. بعد فردی
- ۲۴۸..... ۱-۱-۴. درونی کردن امانت‌داری
- ۲۴۹..... ۲-۱-۴. فطرت‌مداری
- ۲۵۱..... ۳-۱-۴. تلقین امانت‌داری به افراد
- ۲۵۲..... ۴-۱-۴. افزایش آگاهی افراد نسبت به آثار و پیامدهای امانت‌داری
- ۲۵۲..... ۵-۱-۴. تقویت کرامت نفس افراد جهت نیالودن خود به خیانت